

31. marts 2021
Sagsnr. 18/04801, 18/07053 og
18/07055 (tidl. NMK-132-
00860)
Klagenr. 1000421, 1001700 og
1001701 (tidl. klageID: 223041,
223491 og 223824)
ATK/BRDBA

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE MED ÆNDRINGER af miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug i Ringsted Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 12, jf. 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Ringsted Kommunes afgørelse af 27. september 2017 om miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug på Skælskørvej 38, 4100 Ringsted, med følgende ændringer:

Vilkår 14, 15, 16, 21, 22 og 24 ophæves.

Vilkår 8 ændres til:

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 48.670 kg N ab dyr pr. år.

”N ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$N \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr FE/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}), \text{ hvor } \text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	18.200
Indgangsvægt, kg	31
Afgangsvægt, kg	114
FEsv pr. kg. tilvækst	2,65
Råprotein pr. FEsv, g	145,8
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,6742

Vilkår 9 ændres til:

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x antal slagtesvin skal være mindre end 10.902 kg P ab dyr pr. år.

”P ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr, slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FE}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}), \text{ hvor afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	18.200
Indgangsvægt, kg	31
Afgangsvægt, kg	114
FEsv pr. kg tilvækst	2,65
Fosfor, g	4,8
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,599

Som nyt vilkår 28 a indsættes:

Fyldning af foderanlæg skal ske ved indsnebling.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 53, stk. 2,² jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 3.³

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

² Bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet⁴ og gebyrbekendtgørelsens § 2.⁵ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

---

⁴ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁵ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Indhold

1.	Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet	5
2.	Sagens oplysninger.....	5
2.1	Den påklagede afgørelse.....	5
2.2	Klagens indhold.....	10
2.2.1	Klager 1	10
2.2.2	Klager 2	11
2.2.3	Klager 3	11
2.3	Ringsted Kommunes bemærkninger til klagen.....	12
2.4	Andre bemærkninger til klagen	13
2.5	Nye oplysninger under sagens behandling	14
3.	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse	14
3.1	Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse	14
3.2	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger	14
3.2.1	Indledende bemærkninger	14
3.2.2	Ad 1) Godkendelsens omfang – samdrift	15
3.2.3	Ad 2) BAT	19
3.2.4	Ad 3) Lugtgener.....	21
3.2.5	Ad 4) Støjgener.....	22
3.2.6	Ad 5) Transport	22
3.3	Gebyr	24
3.4	Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse	24

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 19. oktober 2017 og den 28. oktober 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af henholdsvis ansøger, der er repræsenteret ved konsulent (klager 1), samt af to omboende (klager 2 og klager 3), hvoraf den ene repræsenterer flere omboende.

Klager 1 har den 28. november 2017 fremsendt uddybende bemærkninger til klagen. Klager 2 og klager 3 har den 2., 3., 8. og 12. januar 2018 fremsendt supplerende bemærkninger til klagerne. Klager 2 har endvidere den 8. februar 2019 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager 1 har anført, at transportvilkårene i miljøgodkendelsen er ubegrundede og unødigt restriktive.

Klager 2 og 3 har navnlig anført, at

- husdyrbruget giver anledning til lugt-, støj- og transportgener,
- husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, hvorfor husdyrbrugene skal vurderes og godkendes samlet,
- der ikke er anvendt BAT i forbindelse med lugt, ventilationsanlæg eller transportforhold, og
- antallet af transporter i gennemsnit pr. dag er beregnet forkert.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.22.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Ringsted Kommune har den 27. september 2017 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug på Skælskørvej 38, 4100 Ringsted.

Godkendelsen er meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 12 på baggrund af en ansøgning indsendt den 8. februar 2017, og omfatter en udvidelse af produktionen fra 7.200 slagtesvin (30-104 kg), svarende til 177,82 dyreenheder (DE), til 18.200 slagtesvin (31-114 kg), svarende til 526,71 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres tre sammenhængende slagtesvine-stalde (13,5 x 54 meter) nord for og i umiddelbar nærhed af de eksisterende bygninger. Husdyrgødning fra produktionen vil blive opbevaret i en eksisterende gyllebeholder på ejendomme på 2.510 m³, samt i anlæg på ejendommene Alstedvej 76, 4173 Fjenneslev, og Stenholmsvej 16, 4171 Glumsø.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat følgende vilkår om dyreholdet, stald-anlæg og drift:

6. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald	Staldsystem	Antal stk. pr. år	Vægt interval (Kg)	Stipladser	DE
Eksisterende svinestalde Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	7.200	31-114	1.800	208,37
Nye stalde Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	11.000	31-114	2.750	318,34
I alt DE					526,71

7. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at gulve holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
8. Den totale mængde N af dyr beregnet som N af dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 48.670 kg N pr. år.

”N af dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$N \text{ af dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FE}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$, hvor $\text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31$.

9. Den totale mængde P af slagtesvin pr. år beregnet som P af dyr pr. slagtesvin x antal slagtesvin skal være mindre end 10.920 kg P pr. år.

”P af dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$P \text{ af dyr, slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FE}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$, hvor $\text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31$.

10. Alle dele af ventilationssystemet skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

Der er herudover fastsat følgende vilkår om lugt:

14. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugtgener uden for ejendommens areal, som af Ringsted Kommune vurderes til at være væsentlige.
15. Virksomheden skal dokumentere, at lugtgenekriterier ved henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdes, hvis Ring-

sted Kommune vurderer det nødvendigt. Kravet om dokumentation kan højst fremsættes en gang årligt med mindre den seneste kontrol viser, at lugtgenekriterierne ikke kan overholdes. Dokumentationen skal ske for virksomhedens egen regning.

16. Inden et dokumentationsprogram iværksættes, skal det godkendes af Ringsted Kommune. Udførelse af lugtmåling og beregning af lugtgener skal udføres af et akkrediteret firma eller et firma, som kan godkendes af Ringsted Kommune. Lugtberegningen udføres som en OML – beregning.
17. Såfremt der efter Ringsted Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlag for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

I forhold til transport er der i miljøgodkendelsen fastsat følgende vilkår:

21. Al transport til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage i tidsrummet 07:00-18:00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter markarbejde i højsæsonerne samt nødsituationer (dyrevel-færd, uheld- og driftsproblemer).
22. Kørsel udenfor tidsrummet 07:00-18:00 skal registreres i logbog og begrundelse/dokumentation for fravigelse af hovedreglen skal anføres for hver transport.
23. Flytning af husdyrgødning må kun finde sted på hverdage og i tidsrummet 07:00-18:00.
24. Eksisterende overkørsel til Skælskørvej fra ejendommen skal udvides, så transporter ikke forlader kørebanen.

Endvidere indeholder miljøgodkendelsen følgende vilkår om støj:

25. Ejendommens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller opholdsarealer derved:

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante støjniveau i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjkravet vedrører de stationære støjkluder. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkåret.

Mandag – fredag Kl. 7-18 (8 timer)	Mandag – fredag Kl. 18-22 (1 time)	Alle dage Kl. 22-7 (½ time)	Alle dage Kl. 22-7
Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag Kl. 14-22 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdage Kl. 7-22 (8 timer)		
55	45	40	55

26. Virksomheden skal dokumentere, at støjkrav er overholdt, hvis Ringsted Kommune vurderer det nødvendigt. Kravet om dokumentation kan højst fremsættes en gang årligt med mindre den seneste kontrol viser, at støjkravet ikke kan overholdes. Dokumentationen skal ske for virksomhedens egen regning.
27. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med Ringsted Kommune. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.
28. Viser støjmålinger/-beregninger, at støjkrav ikke er overholdt, skal der efter nærmere aftale med Ringsted Kommune foretages afhjælpende foranstaltninger.

Det fremgår af miljøgodkendelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering, at de nye stalde indrettes med drænet gulv og spalter. Der etableres undertryksventilation med vægventiler og afkast i tagfladen. De eksisterende stalde har delvist fast gulv. Der er både undertryksventilation med vægventiler og afkast i loft, samt diffus ventilation med afkast i loft. Der sker ingen ændringer i eksisterende stalde eller øvrig bygningsmasse på ejendommen.

Det fremgår endvidere, at beregninger i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk viser, at de vejledende emissionsgrænser for henholdsvis kvælstof og fosfor for det samlede anlæg er overholdt, hvorfor Ringsted Kommune vurderer, at det ansøgte samlet set overholder kravet om implementering af BAT. Der stilles vilkår til indretning af staldene i henhold til ansøgningens oplysninger. Ligeledes stilles der vilkår om foderoptimering til overholdelse af BAT-emissionsgrænserne samt vilkår til egenkontrol i forhold til fodring.

I forhold til lugt fremgår det af den miljøtekniske redegørelse og vurdering, at der er foretaget beregninger af lugtemissionen fra husdyrbrugets anlæg i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk, og at disse beregning-

ger viser, at ejendommen overholder alle lugtgenekriterier til både byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig. For at sikre de omboende mod væsentlige lugtgener er der stillet vilkår om dokumentation for overholdelse af lugtgenekriterier ved kommunens forlangende, og om afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener. For at begrænse lugtemissionen fra staldene stilles der endvidere vilkår om at sikre en god staldhygiejne, så våde områder (gødeområder) er så små som muligt. Produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt. Renholdelse af udenoms arealer, herunder opsamling af evt. spildt foder og husdyrgødning, er ligeledes med til at minimere lugtgener. Med de stillede vilkår vurderer Ringsted Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Om transport fremgår det af redegørelsen, at det årlige antal til- og fra-kørsler relateret til husdyrbruget samlet set stiger fra ca. 856 til 1.012, dvs. en stigning på 260 transporter årligt. Stigningen i transporter skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion med deraf øget transport. Antallet af transporter i forbindelse med fodercentralen på ejendommen er ca. 730 om året, svarende til to daglige transporter. Disse transporter fortsætter uændret. Ringsted Kommune vurderer, at et antal til- og fra-kørsler på gennemsnitligt fem transporter dagligt for både husdyrbrug og fodercentral ikke vil give anledning til væsentlige lugt-, støj- eller støvgener i en grad, der ligger over, hvad der må forventes i det åbne land. Kommunen bemærker, at ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

For at mindske eventuelle transportgener for de omboende stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at al transport til og fra ejendommen som hovedregel skal begrænses til hverdage i tidsrummet 07:00-18:00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter bl.a. markarbejde i højsæsonerne. For at begrænse transportgener ved flytning af gylle til husdyrbrugets lejede gødningsopbevaringsanlæg, må flytning af gylle kun finde sted på hverdage og i tidsrummet 07:00-18:00. Tidsafgrænsningen i vilkårene er fastsat i tråd med tidsafgrænsningen for almindelig arbejdstid, jf. Miljøstyrelsens støjvejledning (vejledning nr. 5/1984).

Særligt i forhold til støj fremgår det af redegørelsen, at der i den eksisterende drift bruges luft til aflæsning af foder, men at dette fremadrettet ændres, så foderet snegles direkte, hvilket vil betyde en væsentlig reduktion i støjen fra foderanlægget. Ringsted Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på støjgrænserne i Miljøstyrelsens støjvejledning. Der er stillet vilkår om, at såfremt Ringsted Kommune vurderer det nødvendigt, kan det kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Kommunen bemærker,

at de vilkårsfastsatte støjgrænser alene vedrører de stationære støjklager, og at normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne således ikke er omfattet. Sammenholdt med ejendommens placering og det forhold, at støj generelt søges dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og placering af fodercentral indendørs, vurderer kommunen, at støj fra produktionen på ejendommen ikke giver anledning til væsentlig gene for de omkringboende.

2.2 Klagers indhold

2.2.1 Klager 1

Klager 1 har anført, at Ringsted Kommune i forlængelse af høringen af udkast til miljøgodkendelse har indsat skærpede vilkår om transporter i den endelige miljøgodkendelse, uanset at disse skærpselser ikke har været forelagt klager forinden, og i øvrigt efter klagers opfattelse er ubegrundede og uproportionelle.

Klager har uddybende anført, at de fleste udefrakommende transporter planlægges af de relevante firmaer ud fra en streng beskyttelsesplan, som blandt andet foreskriver, at ejendomme med høj sundhedsstatus besøges før ejendomme med lavere sundhedsstatus. Det betyder, at klager ingen indflydelse har på, hvornår de forskellige transporter ankommer. Klager har derfor ikke mulighed for at efterleve et vilkår, der omfatter al transport til og fra ejendommen.

Klager har endvidere anført, at intern transport altid forsøges tilrettelagt inden for normal arbejdstid. Et forbud mod at køre på andre tidspunkter kan imidlertid betyde, at der ikke er mulighed for at imødegå uforudsete eller usædvanlige forhold, herunder uheld og nedbrud i foderanlæg. Idet fodertransporter til klagers anden ejendom på Stenholmsvej ophører, når de nye stalde på Skælskørvej er opført, da dyreholdet på Stenholmsvej så nedlægges, vil interne transporter i øvrigt blive reduceret ved den ansøgte udvidelse. Klager foreslår på den baggrund, at vilkår 21 ændres, således at intern transport til og fra ejendommen tilstræbes begrænset til hverdage i tidsrummet 07:00-18:00. Flytning af husdyrgødning skal ligeledes så vidt muligt tilstræbes kun at finde sted på hverdage og i tidsrummet 07:00-18:00.

Klager foreslår herudover, at vilkår 22 om udarbejdelsen af en logbog ophæves, idet vilkåret efter klagers opfattelse er uproportionelt og ubegrundet i miljøgodkendelsens miljøtekniske del. Hertil kommer, at vilkåret ikke vil have nogen effekt og ikke vil kunne begrænse eventuelle gener for de omkringboende. Klager bemærker i den forbindelse, at der aldrig har været naboklager over transporter til og fra ejendommen.

2.2.2 Klager 2

Klager 2 har anført, at der forinden miljøgodkendelsen blev meddelt, var en verserende klagesag over støj fra ejendommen. Klager kan derfor ikke forstå, at Ringsted Kommune vurderer, at støj fra produktionen ikke giver anledning til væsentlig gene, og der bør som minimum i godkendelsen stilles krav om foretagelse af konkrete støjmålinger for at sikre, at vilkårene har den ønskede effekt i forhold til støjniveaue.

Klager har endvidere anført, at husdyrbruget på Skælskørvej 38 er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, og at disse husdyrbrug derfor skal godkendes samlet. Klager henviser til, at der er seks besætninger, som er registreret til samme virksomhed med samme CVR-nummer, og som alle bliver nævnt i ansøgningen i forbindelse med fodertransporter i området, hvilket efter klagers opfattelse må give en driftsmæssig og økonomisk sammenhæng. Hertil kommer, at ansøger i ansøgningen har oplyst, at gylle fra produktionen vil blive opbevaret på ejendommen samt i tre eksterne gyllebeholdere på Alstedvej 76, 4173 Fjenneslev og Stenholmsvej 16, 4171 Glumsø, og at der er en fodercentral på ejendommen, hvor foder blandes til bedriftens andre produktioner på Stenholmsvej 16, 4171 Glumsø, Alstedvej 76, 4173 Fjenneslev, Skælskørvej 46, 4100 Ringsted, Hjelmølillevej 3, 4160 Herlufmagle og Vrangstrupvej 59, 4100 Ringsted. Det er klagers opfattelse, at især husdyrbruget på Skælskørvej 46, der ligger geografisk tæt på, og som har småsvin, må antages at være drifts- og forureningsmæssigt forbundet med husdyrbruget på Skælskørvej 38.

2.2.3 Klager 3

Klager 3 har anført, at der ikke er anvendt BAT i forbindelse med reduktion af lugtgener fra staldene i det godkendte projekt, idet der i staldene etableres undertryksventilation med vægventiler og afkast i tagfladen, uanset at der er mulighed for at reducere den forurenede luft i form af et effektivt luftrensningsanlæg.

Klager har desuden anført, at miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger om, at der som følge af udvidelsen vil ske en reduktion af dyreholdet på Stenholmsvej 16, som medfører en reduktion af fodertransporter, uanset at der ikke i forbindelse med godkendelsen er meddelt påbud om, at husdyrbruget på Stenholmsvej lukkes. Der er dermed efter klagers opfattelse ikke nogen garanti for, at antallet af transportere reelt reduceres.

Klager har endvidere anført, at BAT ikke er anvendt i forhold til transportere, idet Ringsted Kommune ikke stiller vilkår om, at al gylletransport skal ske i lukkede systemer. Transport i lukkede lastbiler vil typisk medbringe en mængde svarende til ca. 34 tons pr. transport. Herved kan det samlede antal transportere efter klages opfattelse reduceres fra 450 til 325 transportere om året.

Endeligt har klager anført, at antallet af transporter fejlagtigt er angivet til at være uændret på trods af udvidelsen, da der i godkendelsen regnes med større læs. Denne antagelse er efter klagers opfattelse ikke realistisk, da antallet af producerede svin forøges fra 7.200 til 18.200 samtidig med, at vægtintervallet forøges fra 30-104 kg til 31-114 kg.

2.3 Ringsted Kommunes bemærkninger til klagen

Ringsted Kommune har den 13. december 2017 til klagerne bemærket, at det er kommunens vurdering, at de fastsatte vilkår om transport åbner mulighed for nødvendige transporter i højsæsonen samt i nødsituationer. For at kunne håndhæve vilkårene er der behov for registrering af transporter, der finder sted uden for det angivne tidsrum. Det er kommunens opfattelse, at vilkårene ikke er skærpede i forhold til, hvad der i forbindelse med sagsbehandlingen har været forelagt ansøger. Kommunen bemærker i øvrigt, at vilkår om tidsrum for transporter er en del af den regulering, kommunen kan foretage, så transportgener for omgivelserne mindskes.

Ringsted Kommune har dernæst bemærket, at det er kommunens vurdering, at det godkendte overholder afskæringskriterierne for lugt i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Kommunen finder derfor ikke grundlag for at stille vilkår til luftrensning i forhold til implementering af BAT på husdyrbruget. I forhold til management er der implementeret flere arbejdsgange, der er med til at minimere lugtgener fra husdyrbruget. Kommunen har således stillet vilkår om registrering af rengøring, vedligehold og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg. Ligeledes er der stillet vilkår om god staldhygiejne, hvilket minimerer tilhold af skadedyr og lugtgener.

I forhold til antallet af transporter har Ringsted Kommune bemærket, at ansøgers oplysninger, herunder oplysninger om transporter til husdyrbruget fra husdyrbruget på Stenholmsvej 16, er indsat i den endelige miljøgodkendelse, og ligger til grund for kommunens vurdering. Ved væsentlige ændringer i forudsætningerne for miljøgodkendelsen er det ansøgers pligt at underrette kommunen. Det gælder også for så vidt angår antallet af transporter til og fra ejendommen. Kommunen bemærker særligt, at kommunen ikke har hjemmel til at stille vilkår om produktionsophør på Stenholmsvej 16 i miljøgodkendelsen af husdyrbruget på Skælskørvej 38. Kommunen fastholder, som nævnt i miljøgodkendelsen, at tre transporter dagligt til husdyrbruget og to transporter dagligt fra fodercentralen ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt. For at nedbringe eventuelle gener fra transport til og fra ejendommen er der stillet en række vilkår om tidspunkter herfor. Det er kommunens vurdering, at vilkårene er med til at sikre, at gener fra transport til og fra husdyrbruget minimeres, idet den periode, hvor naboerne vil blive udsat for gener fra transporterne, begrænses.

Ringsted Kommune har herudover bemærket, at det af ansøgningsmaterialet fremgår, at der fremadrettet vil blive sneglet foder ind i foderanlægget i stedet for den nuværende metode med indblæsning. Foderanlægget er placeret indendørs. Det er kommunens forventning, at støjgenerne fra husdyrbruget reduceres, når de nye driftsmæssige tiltag sættes i gang. Kommunen vurderer, på baggrund af den betydelige afstand til naboer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser vil kunne overholdes.

Endeligt har Ringsted Kommune bemærket, at kommunen vurderer, at ansøgers andre ejendomme ikke er teknisk- eller forureningsmæssigt forbundne med husdyrbruget på Skælskørvej 38. Det er således kommunens vurdering, at det er muligt i godkendelsesmæssig sammenhæng at bedømme og regulere ejendommene adskilt. En ejendom kan godt være en selvstændig enhed uden en gyllebeholder men med opbevaringskapacitet på en anden ejendom. Opbevaring af husdyrgødning på andre ejendomme, herunder ansøgers egne, vurderes dermed ikke at medføre, at husdyrbrugene er teknisk forbundne. Flytning af varer, herunder grise, forekommer også mellem bedrifter med forskellige ejere, og medfører heller ikke, at to staldanlæg bliver til ét teknisk anlæg.

2.4 Andre bemærkninger til klagen

Ansøger har den 28. november 2017 til klagerne bemærket, at der ikke tidligere har været en verserende klagesag om støj fra ejendommen. Der har i forbindelse med en tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Skælskørvej 46 været en henvendelse til Ringsted Kommune omkring støj. Kommunen har på baggrund af henvendelsen foretaget en støjmåling, og har dokumenteret, at der ikke er støjproblemer fra denne ejendom. Klagepunktet har således ikke noget med husdyrbruget på Skælskørvej 38 at gøre. I øvrigt har Ringsted Kommune stillet vilkår om støj i miljøgodkendelsen.

Ansøger har desuden bemærket, at husdyrbruget på Skælskørvej 38 og husdyrbruget på Stenholmsvej 16 i Næstved Kommune ikke er forureningsmæssigt forbundne, uanset at der er visse tekniske forbindelser, herunder foderfremstilling. Den faktiske afstand i fugleflugtslinje mellem de to ejendomme er således over 3 km. Tilsvarende er ejendommene Skælskørvej 38 og 46 heller ikke forureningsmæssigt forbundne. Afstanden mellem de to ejendomme er over 400 meter. Gyllesystemerne på de to ejendomme er ikke forbundne og lugtbidraget fra Skælskørvej 46 ligger langt under lugtgenekriteriet i forhold til nærmeste naboer.

Til klagepunkterne om anvendelsen af BAT i forhold til lugt har ansøger bemærket, at en lugtreducerende teknologi kun er BAT, såfremt udgiften til teknologien er proportional med reduktionen i lugt, og såfremt der er behov for at reducere lugtgenerne fra husdyrbruget, dvs. såfremt husdyrbruget ikke overholder de generelle lugtgenekriterier. Husdyrbruget på Skælskørvej 38 overholder husdyrbrugens lugtgenekriterier, hvorfor

det efter ansøgers opfattelse ikke vil være BAT at forlange lugtreducerende tiltag.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet er i december 2018 blevet opmærksomt på, at ansøger (klager 1) er gået konkurs, og at ejendommen derfor har skiftet ejer. Nævnet har efterfølgende været i kontakt med Ringsted Kommune, der oplyser, at miljøgodkendelsen fortsat er gældende for ejendommen, og at konkursen ikke har medført ændringer i husdyrbrugets drift.

På baggrund af de ændrede ejerforhold har Miljø- og Fødevareklagenævnet den 12. marts 2021 anmodet husdyrbrugets nye ejer om oplysninger, der kan belyse klagepunktet om mulig samdrift mellem husdyrbruget på Skælskørvej 38 og andre husdyrbrug, herunder oplysninger om, hvorvidt foderblandeanlægget på Skælskørvej 38 indgår i driften af øvrige ejendomme, som den nye ejer driver eller ejer.

Husdyrbrugets nye ejer har hertil den 26. marts 2021 oplyst hvilke andre ejendomme, der ejes og drives af samme ejer, og har endvidere oplyst, at der fortsat er et foderblandeanlæg på Skælskørvej 38, og at dette anlæg nu kun producerer foder til Skælskørvej 38.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Godkendelsens omfang – samdrift
- 2) Overholdelse af BAT
- 3) Lugtgener
- 4) Støjgener
- 5) Transportgener

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Ringsted Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbrugloven blev ændret ved lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love. Ændringsloven trådte i kraft den 1. august 2017.

Det følger af overgangsbestemmelserne i ændringslovens § 10, stk. 9, at sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet i førsteinstans den 1. august 2017, skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Endvidere følger det af ændringslovens § 10, stk. 17, at klager over afgørelser om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvor ansøgningen er indgivet til kommunalbestyrelsen inden den 1. august 2017, og hvor klagen er rettidigt indgivet til Miljø- og Fødevarerklagenævnet den 1. august 2017 eller senere, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 6.

Idet ansøgningen om godkendelse af husdyrbruget blev indsendt til Ringsted Kommune den 8. februar 2017, ansøgningen ikke var færdigbehandlet af kommunen inden den 1. august 2017, og idet klage over kommunens afgørelse er indgivet rettidigt efter den 1. august 2017, er henvisning til husdyrbrugloven i det følgende en henvisning til lovebekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og kræver en godkendelse efter lovens § 12, stk. 2, idet udvidelsen medfører overskridelse af de i § 12, stk. 1, fastsatte grænser.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Godkendelsen skal indeholde vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. husdyrbruglovens § 27.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

De nærmere regler om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Henvisning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i det følgende er en henvisning til bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. ændringslovens § 10, stk. 9 og 17.

3.2.2 Ad 1) Godkendelsens omfang – samdrift

Indgår der i en bedrift flere ejendomme med tilhørende anlæg, og er den ejendoms anlæg, som der ansøges om etablering, udvidelse eller ændring af, teknisk og forureningsmæssigt forbundet med en anden ejendoms anlæg, skal de pågældende anlæg tillades eller godkendes samlet, jf. husdyrbruglovens § 13.

Af forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrug-loven) fremgår bl.a. følgende af de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 13:⁶

”I lovforslaget sammenskrives VVM og IPPC direktivernes krav om vurdering og godkendelse af anlæg. Direktiverne definerer ikke begreberne helt ens. For at implementere begge direktiver fastsætter lovforslaget, at det som udgangspunkt er husdyrbrug, der – i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring – kan tillades eller godkendes. Efter lovforslaget omfatter husdyrbrug dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste anlæg og tilhørende arealer. Specielt i forbindelse med arealerne, hvor samtlige udspretningsarealer skal indgå i vurderingen efter VVM-direktivet, fastsætter lovforslaget, at det er alle relevante arealer ikke blot på ejendommen, men for hele bedriften og eventuelt tredjemandsarealer, der skal medtages ved vurderingen af ansøgningen.

Samme betragtninger gør sig gældende for anlæg. Efter lovforslaget gælder det, at hvis landmanden ejer flere anlæg, og disse ikke kan drives uafhængigt af hinanden, skal der ske en samlet godkendelse, uanset om det alene er det ene anlæg, der er ansøgt om godkendelse på. Dette er en videreførelse af den praksis, der gælder i dag.

[...]

Reglen i forslagets § 13, er en videreførelse af gældende praksis i forhold til VVM-direktivets og IPPC-direktivets anlægsbestemmelser. Ved gennemførelsen af IPPC-direktivet i 1999 udarbejdede Fødevareministeriet og Miljøministeriet et fællesnotat herom. Bestemmelsen skal forstås således, at i de tilfælde hvor flere anlæg er så nært forbundne, at der ikke kan ske en adskilt produktion, skal ansøgningen omfatte de flere anlæg, og der skal ske en fælles vurdering og godkendelse heraf.”

Skov- og Naturstyrelsens notat af 12. april 1999 ”Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion” indeholder en beskrivelse af de momenter, der kan inddrages i vurderingen af, om driftsfællesskabet mellem to anlæg er så omfattende, at anlæggene ikke kan tillades/godkendes hver for sig. Af notatet fremgår bl.a. følgende:

”Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Miljø- og Energiministeriet har drøftet, hvordan begrebet anlæg skal forstås. De følgende retningslinjer bør lægges til grund ved godkendelsesmyndighedens vurdering af, om en konkret produktion er omfattet af godkendelseskravet.

---

⁶ Lovforslag nr. L 55, Folketingsåret 2006-2007, særtrykket side 29 og side 63

Det er hensigten at formulere listepunktet således, at ”anlæg til husdyrproduktion” af en given størrelse pålægges godkendelsespligt.

Når indholdet af dette begreb skal fastlægges, må der tages udgangspunkt i, at det skal bruges til at afgrænse, hvornår der er grundlag for at foretage en samlet miljømæssig vurdering af en given produktion på grund af den potentielle forureningsmæssige betydning.

1. En ejendom.

I langt de fleste tilfælde vil der være sammenfald mellem ejendom og anlæg, således at det er antal dyreenheder på ejendommen, der er afgørende. Dette gælder også, hvis to ejendomme sammenlægges.

I sjældne tilfælde kan det tænkes, at der på meget store ejendomme kan være flere anlæg på én ejendom. Hvis man skal betragte hvert anlæg for sig, forudsætter det, at anlæggene fungerer som uafhængige enheder og ligger adskilt.

Hvis to landmænd deler en stald, er udgangspunktet, at der vil være godkendelsespligt, hvis antal dyr i stalden (på ejendommen) overstiger det fastsatte antal dyreenheder.

2. To eller flere ejendomme.

2.1. Ejerforhold.

Der kan være tilfælde, hvor to eller flere ejendomme tilsammen må betragtes som ét anlæg selv om staldene er placeret på hver sin ejendom, jf. nedenfor afsnit 2.2. En forudsætning er dog, at de er ejet af den samme ejer eller hvad der må sidestilles hermed, eller at det mellem flere ejere er aftalt at etablere et fællesskab omkring driften af ejernes husdyrproduktioner.

[...]

2.2. Kriterier for, hvornår to eller flere ejendomme betragtes som et anlæg.

Forudsat, at betingelserne under pkt. 2.1. er opfyldt, bør de nedenfor nævnte elementer lægges til grund for vurderingen af, om der er tale om ét anlæg.

Ifølge landbrugsloven består landbrugsstrukturen i Danmark af selvstændigt matrikulerede ejendomme, hver med sin produktion. En landmand kan eje op til tre sådanne landbrugsejendomme. Hver ejendom udgør en ”byggeklods”, som kan sælges og købes uafhængigt af hinanden. Formålet med ”byggeklodssystemet” er at begrænse produktionsenhedernes størrelse og samtidig lette køb og afhændelse af hver ”byggeklods” ved generationsskifte, ved etablering for unge landmænd og ved udvidelser og afvikling.

I det nye forslag til landbrugslov opereres fortsat med begrebet ”byggeklodser”. Hermed menes ifølge bemærkningerne, at en landmand f.eks. kan etablere sig på en landbrugsejendom og derefter udvide bedriften (i landbrugslovens forstand) ved køb af en eller flere selvstændige ejendomme, der evt. hver for sig kan udbygges med husdyrproduktion op til en vis størrelse. Ved gradvis nedtrapning kan de enkelte landbrugsejendomme igen afhændes hver for sig. Ifølge bemærkningerne til landbrugsloven giver det mulighed for at lette generationsskiftet og for at bevare landbrugsejendomme som selvstændige enheder, uden at dynamikken og mulighederne for at foretage strukturtilpasninger mistes.

Når landbrugslovens princip om ”byggeklodser” er fulgt i praksis, vil der som udgangspunkt være tale om selvstændige ejendomme, som ikke betragtes som et samlet anlæg i godkendelsesmæssig henseende.

Hvis en ejer eller flere ejere, der har etableret et fællesskab omkring driften, i stedet for byggeklodssystemet vælger at drive husdyrproduktion på to naboejendomme i tilknytning til hinanden som ét samlet teknisk anlæg på samme lokalitet, kan de to ejendommers husdyrproduktioner ikke betragtes som selvstændige og adskilte i godkendelsesmæssig sammenhæng. Vurderingen er, at der er tale om adskilte anlæg med mindre det efter en konkret vurdering reelt ikke er muligt at bedømme og regulere ejendommene adskilt i godkendelsesmæssig sammenhæng.

Tilstedeværelsen af fællesanlæg, f.eks. fælles malkestald eller foderanlæg, kan være et indicium for, at ejendommenes bygninger har en sådan teknisk sammenhæng, at de må betragtes som ét anlæg. En ejendom kan godt være en selvstændig enhed uden en gyllebeholder men med opbevaringskapacitet på en anden ejendom, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 8, stk. 5. Rørforbindelser mellem to forskellige bygningskomplekser gør i sig selv ikke de to bygningskomplekser til ét teknisk anlæg. Flytning af varer mellem ejendomme på samme bedrift – f.eks. af smågrise – som også forekommer mellem forskellige bedrifter, gør ikke to staldanlæg til ét teknisk anlæg.”

Udgangspunktet er således, at anlæg til husdyrproduktion på hver selvstændigt matrikuleret ejendom vurderes hver for sig. Et krav om en samlet godkendelse/tilladelse efter husdyrbruglovens § 13, der omfatter anlæg til husdyrproduktion på to eller flere forskellige ejendomme, forudsætter et sådant produktionsfællesskab, at det reelt ikke er muligt at beregne og vurdere miljøpåvirkningerne for hvert anlæg for sig. Dette vil typisk kræve, at det teknisk ikke er muligt at drive husdyrproduktionerne uafhængigt af hinanden.

Klager 2 har i sin klage anført, at husdyrbruget på Skælskørvej 38 er teknisk og forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, og at disse husdyrbrug derfor skal godkendes samlet. Klager henviser til, at flere

husdyrbrug er registreret under samme CVR-nr., at gyllen fra produktionen på Skælskørvej 38 opbevares på to af disse andre ejendomme, og at der på ejendommen er en fodercentral, som forsyner de øvrige husdyrbrug. Det er klagers opfattelse, at især husdyrbruget på Skælskørvej 46, der ligger geografisk tæt på, og som har småsvin, må antages at være drifts- og forureningsmæssigt forbundet med husdyrbruget på Skælskørvej 38.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det forhold, at flere husdyrbrug drives af den samme (juridiske) person, herunder under samme CVR-nr., ikke i sig selv bevirker, at der skal ske en samlet godkendelse efter husdyrbruglovens § 13. Nævnet bemærker endvidere, at ejerforholdene på de af klager nævnte husdyrbrug har ændret sig siden klagens indgivelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker dernæst, at Skælskørvej 38 er en selvstændigt matrikuleret ejendom. Der er 13 husdyrbrug, der drives under samme CVR-nr. som Skælskørvej 38. Den nærmeste ejendom er Skælskørvej 46, hvor der produceres smågrise. Afstanden fra Skælskørvej 38 til Skælskørvej 46 er ca. 400 meter i fugleflugtslinje. Afstanden til de øvrige husdyrbrug er mellem ca. 2 og ca. 80 km i fugleflugtslinje. Det må på baggrund af de nye oplysninger i sagen lægges til grund, at foderblande anlægget på Skælskørvej 38 ikke længere forsyner andre husdyrbrug. Det forhold, at der ikke på Skælskørvej 38 er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, men at en del af den producerede gylle må opbevares på andre ejendomme, medfører efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering ikke, at ejendommen ikke er at betragte som en selvstændig enhed. Idet der herefter ikke synes at være forhold, som teknisk og forureningsmæssigt forbinder Skælskørvej 38 med andre anlæg, er det Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at husdyrbruget på Skælskørvej 38 skal behandles separat i godkendelsesmæssig sammenhæng.

3.2.3 Ad 2) BAT

Det følger af nævnets praksis,⁷ at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal anvende Miljøstyrelsens ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT.⁸ Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbru-

---

⁷ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. maj 2011 i sagsnr. NMK-132-00042.

⁸ De vejledende emissionsgrænseværdier for de forskellige dyretyper findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

gets samlede anlæg. Af Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier fremgår bl.a. følgende:⁹

”På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget.”

Det bemærkes, at vurderingen af om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at Ringsted Kommune vurderer, at det ansøgte projekt samlet set overholder kravet om implementering af BAT på husdyrbruget, idet de vejledende emissionsgrænseværdier for det samlede anlæg er overholdt. Der er stillet vilkår til indretning af staldene (gulvtype) og til foderoptimering for at sikre overholdelse af BAT-emissionsgrænser for henholdsvis kvælstof og fosfor, samt vilkår til egenkontrol i forhold til fodring.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har efterprøvet Ringsted Kommunes beregninger, og nævnet er enig med kommunen i, at den faktiske emission fra det samlede anlæg ikke overskrider de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor. Nævnet finder derfor, at det godkendte projekt overholder husdyrbruglovens krav om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniak- og fosforemissionen mest muligt ved anvendelse af BAT, og at kommunen i miljøgodkendelsen har fastsat tilstrækkelige vilkår til at sikre, at emissionsgrænseværdierne overholdes. Nævnet har dog præciseret vilkår 8 og 9, således at forudsætningerne for beregningen er medtaget i vilkårene. Herudover har nævnet rettet en fejl i vilkår 9 i forhold til beregningen af kg P ab dyr.

---

⁹ Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

3.2.4 Ad 3) Lugtgener

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. stk. 3, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastlagt i bekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, overskrides.

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både Miljøstyrelsens lugtmodel (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og efter FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at der er foretaget lugtberegninger i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne viser, at lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til alle tre genekategorier – byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone m.v. og enkeltboliger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har efterprøvet Ringsted Kommunes lugtberegninger og finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige lugtgener. Ved afgørelsen har nævnet lagt vægt på, at der ikke er relevante boliger, bebyggelse eller områder mv. inden for de udregnede lugtgeneafstande, og at der ikke er grundlag for at antage, at husdyrbrugets lugtbidrag til omgivelserne alligevel er uacceptabelt for de omkringboende. Af samme grund ophæver nævnet de i miljøgodkendelsen fastsatte vilkår 15 og 16, idet nævnet finder, at der ikke er behov for disse vilkår, når lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til alle tre genekategorier, og da Ringsted Kommune ikke i miljøgodkendelsen har anført en konkret begrundelse for vilkårenes nødvendighed. Herudover ophæver nævnet vilkår 14, idet der efter nævnets opfattelse ikke i husdyrbrugloven er hjemmel til at stille et sådant vilkår.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at da husdyrbruget overholder de lovfastede lugtgenekriterier, er nævnet enig med Ringsted Kommune i, at der ikke i godkendelsen kan stilles vilkår om yderligere lugtreducerende tiltag, herunder eksempelvis luftrensning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at de vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om ”god staldhygiejne”. Minimering af lugtgener fra stalde er således erfaringsmæssigt meget afhængig af god stald-

hygiejne, hvilket Ringsted Kommune har taget hånd om ved fastsættelse af vilkår 7.

3.2.5 Ad 4) Støjgener

Efter husdyrbruglovens § 23, nr. 3, skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 varetage hensynet til begrænsning af eventuelle gener for naboer, herunder støjgener.

Ringsted Kommune har i miljøgodkendelsens vilkår 25-28 fastsat vilkår om støj fra husdyrbruget. Vilkårene er fastsat med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Kommunen har vurderet, at der med disse vilkår i tilstrækkeligt omfang er taget hensyn til omgivelserne.

Det fremgår af miljøgodkendelsens miljøtekniske redegørelse, at Ringsted Kommune i sin vurdering af støjpåvirkningen fra husdyrbruget har lagt vægt på, at ansøger har oplyst, at foderet i den eksisterende drift indblæses i fodersilo, men at dette fremadrettet ændres, så foderet snegles direkte ind, hvilket vil betyde en væsentlig reduktion af støjen i forbindelse med driften af foderanlægget.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at der ikke i miljøgodkendelsen er fastsat vilkår om, at foderet fremadrettet skal snegles ind. Idet kommunens vurdering af støjpåvirkningen fra husdyrbruget er baseret på denne oplysninger fra ansøger, tilføjer nævnet et nyt vilkår 28 a herom.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke herudover grundlag for at tilsidesætte Ringsted Kommunes vurdering og fastsætte yderligere vilkår med henblik på begrænsning af støjgener.

3.2.6 Ad 5) Transport

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

I tilknytning hertil fremgår det af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, jf. bilag 2, punkt D12 og H32, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om virksomhedens interne transportveje og til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel, herunder transport af husdyrgødning og ind- og udlevering af dyr, samt en vurdering af støjbelastningen i forbindelse hermed.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at det årlige antal til- og frakørsler relateret til husdyrbruget samlet set stiger fra ca. 856 til 1.012, dvs. en stigning på 260 transporter årligt. Hertil kommer, at antallet af transporter i forbindelse med fodercentralen på ejendommen er ca. 730 om året, svarende til to daglige transporter. Ringsted Kommune har vurderet, at gen-

nemsnitligt fem transporter dagligt for både husdyrbrug og fodercentral ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omboende i en grad, der ligger ud over, hvad der må forventes i landzonen. For at mindske eventuelle transportgener har kommunen dog i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at al transport til og fra ejendommen som hovedregel skal begrænses til hverdage i tidsrummet 07:00-18:00. Undtagelser fra hovedreglen omfatter bl.a. markarbejde i højsæsonerne. Herudover er der fastsat vilkår om, at flytning af gylle kun må finde sted på hverdage i samme tidsrum. Endeligt er der stillet vilkår om, at den eksisterende overkørsel til Skælskørvej udvides, så transporter ikke forlader kørebanen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvist, at det som følge af de nye oplysninger i sagen må lægges til grund, at der ikke længere vil være transporter forbundet med fodercentralen, hvorfor antallet af transporter til og fra ejendommen er væsentligt lavere, end hvad der er angivet i den påklagede miljøgodkendelse. Der vil således være gennemsnitligt tre transporter dagligt. Det er nævnets vurdering, at dette ikke kan antages at afvige fra, hvad der må forventes i landzonen, og ikke i det konkrete tilfælde kan antages at indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omboende.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at udkørslen fra husdyrbruget sker direkte til offentlig vej ved Skælskørvej 36, som den nye ejer af husdyrbruget også ejer. Herefter er der en strækning på 360 meter af Skælskørvej, der må betegnes som en sidevej til den gennemgående del af Skælskørvej.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven primært kan regulere hvilke af ejendommens adgangsveje, som skal anvendes ved transport til og fra bedriften. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår vilkår 24 sådan, at der er tale om forhold, der alene vedrører færdsel på offentlig vej. På den baggrund, og idet antallet af daglige transporter til og fra husdyrbruget ikke i det konkrete tilfælde kan antages at indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omboende, og da Ringsted Kommune ikke i miljøgodkendelsen har anført en konkret begrundelse for vilkårenes nødvendighed, ophæver nævnet vilkår 21, 22 og 24.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke herudover grundlag for at tilsidesætte Ringsted Kommunes vurdering og fastsætte yderligere vilkår til begrænsning af transporterne til og fra husdyrbruget.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales de indbetalte klagegebyrer, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Ringsted Kommunes afgørelse af 27. september 2017 om miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug på Skælskørvej 38, 4100 Ringsted, med følgende ændringer:

Vilkår 14, 15, 16, 21, 22 og 24 ophæves.

Vilkår 8 ændres til:

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 48.670 kg N ab dyr pr. år.

”N ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$N \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr FE}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}), \text{ hvor } \text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	18.200
Indgangsvægt, kg	31
Afgangsvægt, kg	114
FEsv pr. kg. tilvækst	2,65
Råprotein pr. FEsv, g	145,8
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,6742

Vilkår 9 ændres til:

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x antal slagtesvin skal være mindre end 10.902 kg P ab dyr pr. år.

”P ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr, slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FE}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}), \text{ hvor } \text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31.$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	18.200
Indgangsvægt, kg	31
Afgangsvægt, kg	114
FEsv pr. kg tilvækst	2,65
Fosfor, g	4,8
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,599

Som nyt vilkår 28 a indsættes:

Fyldning af foderanlæg skal ske ved indsnegling.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 53, stk. 2, jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 3.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Ringsted Kommune (Teknik- og Miljøcenter, j.nr. 95106) samt for klagerne og disses repræsentanter via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand